

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯ ᠤᠯᠤᠰ
ᠭᠣᠪᠢ-ᠠᠯᠭᠠᠢ ᠠᠶᠢᠮᠦᠭᠢᠨ
ᠵᠠᠰᠠᠭ ᠳᠠᠷᠭᠢᠨ
ᠵᠠᠬᠢᠷᠠᠮᠵᠢ

**МОНГОЛ УЛС
ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗАХИРАМЖ**

2023 оны 02 сарын 03 өдөр

Дугаар А/71

Алтай хот

Хөрөнгө гаргах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 60 дугаар зүйлийн 60.1.21 дэх заалт, 66.1 дэх хэсэг, 67 дугаар зүйлийн 67.1.6 дахь заалт, Сангийн сайдын 2021 оны 61 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Засаг даргын нөөц хөрөнгийн зориулалт, зарцуулалтын нийтлэг журам"-ын 2.1.4 дэх заалт, Засаг даргын удирдлагын зөвлөлийн 2023 оны 06 дугаар хурлын шийдвэрийг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1.Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, хөрөнгө оруулалтын хэлтсийн мэргэжилтэн Ж.Мөнхчимэг албан үүргээ гүйцэтгэж явахдаа авто осолд орж, нарийн мэргэжлийн эмч нарын дүгнэлт, оношийг үндэслэн хүсэлт ирүүлснийг дэмжиж эмчилгээний төлбөрт дэмжлэг үзүүлсүгэй.

2.Дэмжлэгт шаардагдах 5,790,000 (таван сая долоон зуун ерэн мянга) төгрөгийг Засаг даргын нөөц хөрөнгөөс гаргахыг Засаг даргын Тамгын газар (Ш.Эрдэнэбат)-т зөвшөөрсүгэй.

3.Захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Засаг даргын орлогч (Г.Чинбат)-д үүрэг болгосугай.

ЗАСАГ ДАРГА

О.АМГАЛАНБААТАР

2023

Говь-Алтай аймгийн Засаг даргын
ны 02 сарын 06-дрийн 172 дугаар
захирамжийн 1 дүгээр хавсралт

ГОВЬ ХЭЭРИЙН БҮС НУТАГТ БУЛАГ ШАНДНЫ ЭХИЙГ ХАШИЖ ХАМГААЛАХ АРГАЧЛАЛ

Уур амьсгалын өөрчлөл болон хүн, мал, амьтны нөлөөгөөр усны сан бүхий газрын эх үүсвэр болох говийн нүдэн булаг шандны эх дарагдаж, ширгэн усны нөөц багсаж буй сөрөг нөлөөллийг бууруулах зорилгоор булаг шандны эхийг хамгаалж, урсцыг нэмэгдүүлэн, хуримтлуулах замаар бэлчээрийн болон газар тариалангийн ус хангамжийг нэмэгдүүлэх шаардлагатай байна.

Гадаргын усыг хамгаалснаар биологийн төрөл зүйлүүд болон хүн малын тоо хязгаарлагдахгүйгээр бүх амьд организм ундаалах боломжтой байдгаараа онцлог үр ашигтай юм.

Хоёр. Хамгаалах шаардлагатай булгийг тодорхойлох, тооцоо судалгааг гаргах. /Захиалагч тал болон сум/

2.1. Хашиж хамгаалах шаардлагатай булгийн тогтоц, төрөл байдлыг ангилах.

2.2. Булгийн татмаас онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүс дагуу дунджаар 50 м зайд хамгаалагдах талбайг тооцоолох нь зөв бөгөөд хэмжилт судалгааг хийхдээ өвлийн улиралд тэлж хөлдсөн мөстсөн талбайгаар, зуны улиралд булгийн эх орчмын дов сондуул, бут, дэрстэй түнгэ, намаг, шалбаагтай талбайн хэмжээг харгалзан үзэж тооцох.

2.4. Хамгаалахаар сонгосон булгийн хаших талбайн эргэлтийн цэгийг нэг бүрчлэн тогтоож, зураг, хүснэгтээр гарган, газар дээр нь шав тавина.

Хашааны хэлбэр, хэмжээг загвар зургаас сонгон хаших булгийн төсвийн төсөөлөл гаргаж гүйцэтгүүлнэ.

2.6. Булаг хамгаалах ажлыг гүйцэтгэлийг техникийн тодорхойлолт, загвар зургийн дагуу гүйцэтгэж байгаа эсэхэд тогтмол хяналт тавина.

2.7. Хамгаалсан булгийн гэрчилгээг хөтөлж сумын эд хөрөнгөд бүртгэн, цаашдын арчилгаа хамгаалалтыг хариуцан, эзэмшигчид хариуцуулна.

Гурав. Булаг хамгаалах ажлын арга зүй. /Гүйцэтгэгч/

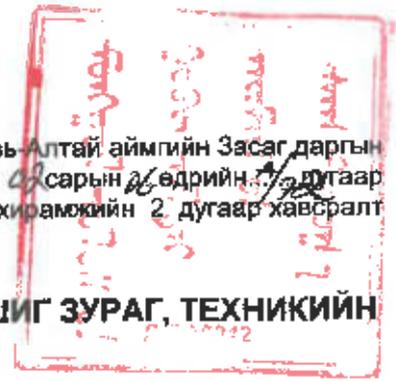
3.1. Хамгаалах булгийг материалыг загвар зураг, техникийн тодорхойлолтын дагуу бэлтгэн чанартай гагнаж бэлдцээ бэлтгэх

3.2. Булгийн эхийг тойруулан эргэлтийн цэгийн дагуу торон хашаа татахдаа хурц өнцөг гаргахгүй, аль болох дугуйдуу хэлбэртэй хийж мал, амьтан шөргөөхөд биед нь гэмтэл учруулахгүй аюулгүй байдлыг хангахаар тооцоолох.

3.3. Булгийн эхийг ямар хэлбэр, хэмжээтэйгээр хашаалан хамгаалах нь тухайн булгийн ундарга, ус цуглуулах талбай, нэвчих талбай, ундаалдаг мал зэргээс хамааруулан доорх хэлбэрээр сонгоно.

3.3.1. Нэвчих талбай багатай, бог мал ховортой мөн аялал жуулчлалын

Говь-Алтай аймгийн Засаг даргын
8023 оны 4 сарын 26 өдрийн 1/2 дугаар
Захирамжийн 2 дугаар хавсралт

БУЛАГ ШАНДНЫ ЭХИЙГ ХАШИЖ ХАМГААЛАХ ЖИШИГ ЗУРАГ, ТЕХНИКИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

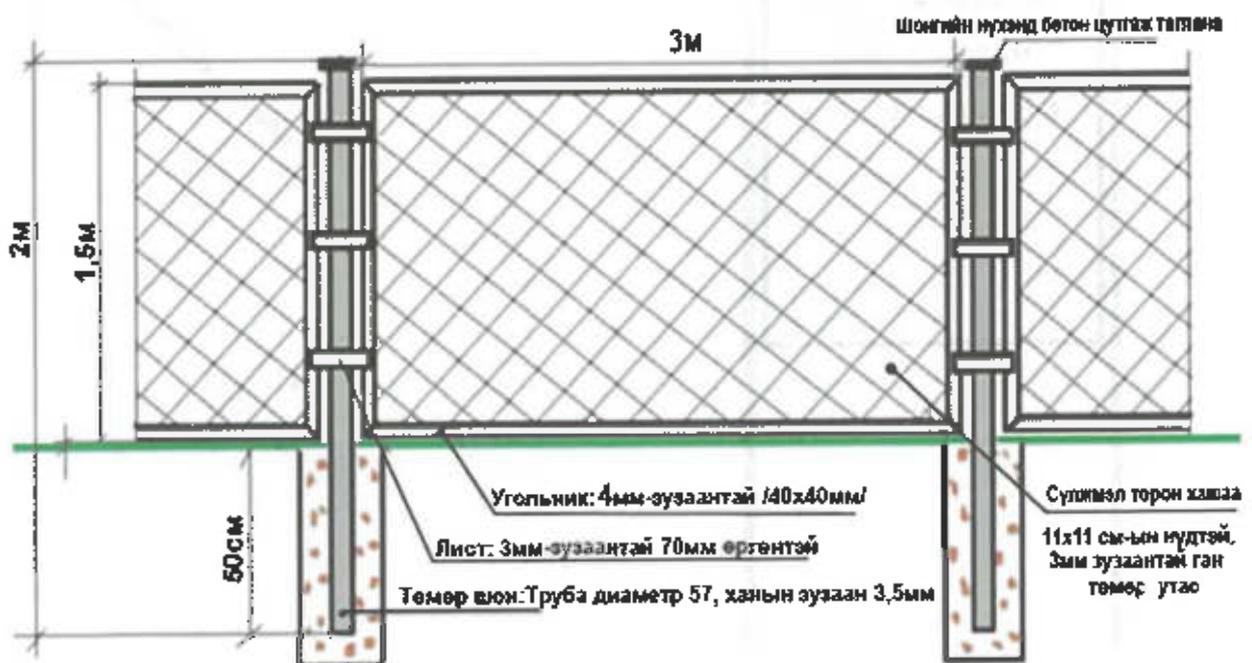
1. Хамгаалах булгийн талбай, эргэлтийн цэг тогтоох.

Зураг-1

2. Хамгаалах булагт орох материалын хэмжээ хийцийн схем зураг.

Зураг-2

4.Техникийн үзүүлэлт

Булгийн хамгаалалтын ажлын гол үндсэн хэсэг болох төмөр тор нь сайн чанарын цайрдсан зэвэрдэггүй гантай төмөр утсаар хийдсэн байх бөгөөд 3мм-аас дээш диаметртэй, 11х11см нүдтэй, 3-4м урттай, 1.5 м өндөртэй байна.

Торыг хайрцаглахдаа 3мм зузаантай 40х40мм хэмжээтэй угольник төмрөөр хайрцаглан бат бөх гагнасан байна.

Бэхэлгээний төмөр шон 4-5мм зузаантай 50d турбай байх бөгөөд хөлийн урт нь 2м-аас доошгүй өндөртэй байхаар тооцоолж газрын гүнд 0.5м суулгаж 150 маркийн бетон цутгаж хөдөлгөөнгүй болгоно.

Булгийг хашихдаа шон хоорондын зай 3-4м зайтай байх бөгөөд шон тор хоёрыг холбосон 3 бэхэлгээт төмрийг 3 мм зузаантай лист төмрийг 70мм өргөн зүсэж холбоос болгон гагнаж бэхэлнэ.

Дөрвөн метрийн урттай торны дундах бэхэлгээний тулгуур шон булан төмөр буюу угольник төмөр байх бөгөөд 4 мм зузаантай 40х40 хэмжээтэй байна

Орж гарах хаалгыг хамгаалалтын төмөр тороор 0.8 м өргөнтэй хийж, угольник төмрөөр хайрцаглана.

№	Материалын нэр, төрөл	Тодорхойлолт
1	Сеткин тор	Нүхний хэмжээ 11х11мм, өндөр 1.5 м урт 3-4м
2	Төмөр шон	Өндөр 2 м Ф 40мм, ханын зузаан 3 мм
3	Тор хайрцаглах угольник	4 мм зузаантай 40х40
4	Бэхэлгээни тулгуур шон	4 мм зузаантай 40х40
5	Хаалга	1 м өргөнтэй 1.5 м өндөртэй
6	Мэдээллийн самбар	3мм лист төмөр 50х50

ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМАГ

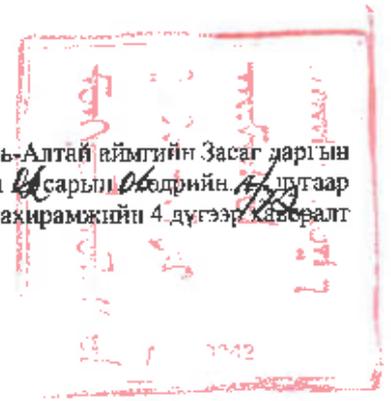
БУЛГИЙН МОНИТОРИНГИЙН ДЭВТЭР

2023 он

2023

Говь-Алтай аймгийн Засаг даргын
оны 14 сарын 06 өдрийн 4 дугаар
захирамжийн 4 дүгээр хавсралт

Булгийн мониторингийн дэвтэр хөтлөх аргачлал

- Хашсан булгийн мониторингийн дэвтрийг Сав газрын захиргаа үнэн зөв хөтлөнө.
- Хашиж хамгаалсан булгийн мониторингийн судалгааны ажлын жил бүрийн хавар, намрын “Булгийн өдөр”-өөр Байгаль орчин аялал жуулчлалын газар, Сав газрын захиргаа, сумдын байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч, идэвхтэн байгаль хамгаалагч, байгаль хамгаалах төрийн бус байгууллагууд хамтран хийж гүйцэтгэнэ.
- Хашиж хамгаалсан булгийн мониторингийн мэдээлэлд үндэслэн орон нутагт “мэдээллийн дэд сан” бий болгоно. Дэд сангийн мэдээллийг Улсын усны мэдээллийн санд Сав газрын захиргааны мэдээллийн сан хариуцсан мэргэжилтэн 11 дүгээр сарын 15-ны дотор оруулж баталгаажуулна.

GPS АШИГЛАН ХЭМЖИХ

Урсац хол буюу 1000-4000м хол урдаг булгийн уртыг гаргахад хамгийн тохиромжтой арга бол GPS ашиглан хэмжих юм. Энэхүү судалгааг хийхэд та нарт Google Earth Pro программ зайлшгүй хэрэгтэй бөгөөд <https://google-earth-pro.en.softonic.com/download> линкээр үнэгүй татаж аваад доорхи аргазүйг анхааралтай сураарай.

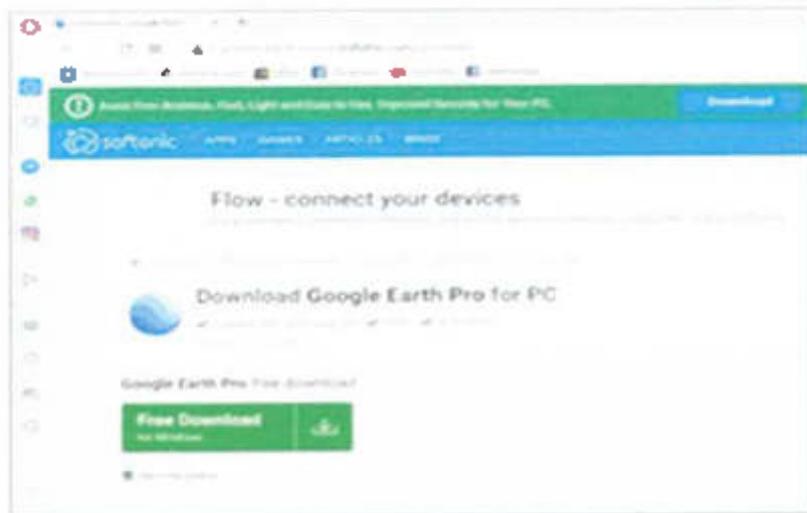

1-р алхам:

Google.com саймруу орж
Google Earth Pro free
download гэж бичээд
хайлт хийх Enter товчийг
дараарай.

2-р алхам

Хайлтын дагуу гарсан
ихэриүүдээс цэнхэр
сумаар заасан
программыг сонгон
компьютер дээрээ
сүүнгээд булаг шандны
урсгалыг метрээр
хэмжихэд бэлэн болно.

Дараагийн алхам булаг
шанд дээр цэг авна.

Булгийн урсгалын уртыг байршил тогтоогч буюу GPS ашиглан хэмжих онлайн хичээлийг доорхи линкээр татан авч булгийн урсгал хэмжих ажилдаа ашиглаарай:

Усны хүчил, шүлтлэг, давсжилт, ууссан хатуу бодисын хэмжээ зэрэг чанарын үзүүлэлтүүдийг хэмжинэ. Тус үзүүлэлтүүдийг доорх нэгжээр илэрхийлнэ.

Усны хүчил шүлтлэгийн хэмжээ нь 0-14 хооронд PH гэдэг нэгжээр илэрхийлэгддэг.

Усны давсжилтын хэмжээ нь 0,15-10 хооронд SALТ гэдэг нэгжээр илэрхийлэгддэг.

Усан дах нийт ууссан хатуу бодисын хэмжээ нь 0-7 хооронд TDS гэдэг нэгжээр илэрхийлэгддэг.

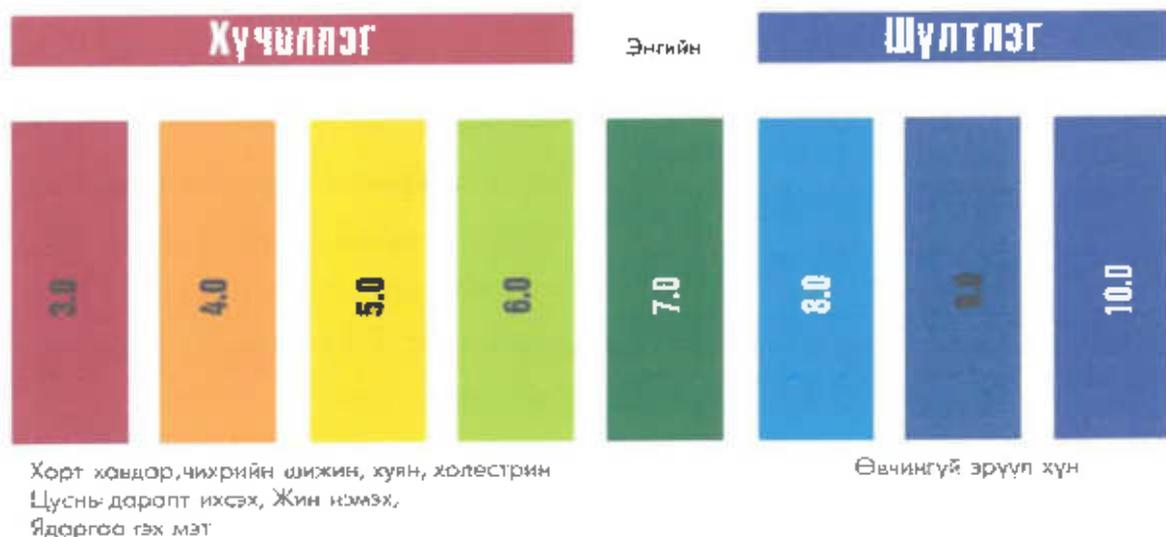
Усны температур °C гэдэг нэгжээр илэрхийлэгддэг.

Усны хүчил, шүлтлэгийн мэдээлэл

Бидний уух ус шүлтлэг байвал эрүүл мэндэлд илүү ач холбогдолтой байдаг бол хүчиллэг усыг ундаандаа хэрэглэснээр амархан ядрах, энергийн түвшин багассах, биеийн эсэргүүцэл сулрах зэрэг шинж тэмдэгүүд илэрдэг.

Усны хүчил шүлтлэгийн дундаж буюу саармаг түвшин нь pH-7 бөгөөд энэ нь ердийн ундны усны pH юм. PH нь 7-оос багасаад ирэхээр хүчиллэг гэсэн үг ба

7-оос ихсэж 7,5 эсвэл 8гэдэг нь шүлтлэг тал руугаа гэсэн үг бөгөөд доорх

зурагнаас илүү тодорхой хараарай.

